

Dataetisk Råds årsrapport 2019-20

Indhold

1.	Forord	Side	4
2.	Indledning	Side	7
3.	Oversigt over medlemmer	Side	8
4.	Rådets nedsættelse og opstart	Side	10
5.	Etablering af Dataetisk Råd som selvstændig forvaltningsmyndighed	Side	11
6.	Rådsmøder og seminar	Side	12
7.	Skabe dataetisk debat	Side	14
7.1.	Dataetisk Råds egne arrangementer	Side	14
7.1.1.	#DataetikDebat 20. november 2019 i København	Side	15
7.1.2.	#DataetikDebat 9. marts 2020 i Århus	Side	15
7.1.3.	Konference med Det Ethiske Råd 20. marts 2020	Side	15
7.1.4.	Formanden og medlemmernes deltagelse i andre arrangementer	Side	16
7.1.5.	Dataetisk Råd i medierne	Side	18

Dataetik handler om ordentlighed, fordi samfundet består af mennesker.

- Johan Busse, formand Dataetisk Råd

8.	Understøtte ansvarlig og bæredygtig dataanvendelse i erhvervslivet og i den offentlige sektor	Side	19
8.1.	Arbejdsgruppe om udvikling af metode til behandling af dataetiske problemstillinger	Side	19
8.2.	Arbejdsgruppe om samkøring af data i den offentlige sektor	Side	20
9.	Internationalt udsyn	Side	21
10.	Høringssvar til lovforslag om dataetik	Side	21
11.	Bekymringspostkassen – samarbejde med Datatilsynet	Side	22
12.	Forventninger til 2020/2021	Side	24
13.	Bilag	Side	26
	Bilag 1: Rådets kommissorium	Side	27
	Bilag 2: Forretningsorden	Side	32
	Bilag 3: Programmer for DataetikDebat x2	Side	38
	Bilag 4: Høringssvar vedr. lovforslag om dataetik	Side	39

1. Forord

Med ny teknologi og nye muligheder for at behandle store mængder af information følger nye muligheder for at øve indflydelse på andre og dermed forskydninger af magtfordelingen. Og med forskydningerne af magtfordelingen følger også forskydninger af ansvar. Ansvar for at tage del i det digitale samfund på en etisk forsvarlig måde kan ikke alene påhvile det enkelte individ.

Dataetik handler om ordentlighed og respekt for det enkelte menneske og samfundets værdier. Det handler om, hvordan vi behandler hinanden og om, hvordan vi tager vare på samfundet. Med de nye muligheder, som følger med teknologierne, følger også et stort ansvar. Dataetik handler om, hvordan dette ansvar bliver forvaltet af myndigheder, virksomheder og organisationer.

Nye regler om databeskyttelse trådte i kraft i EU i maj 2018. Reglerne viderefører

og supplerer tidligere regler og udvider på visse områder databeskyttelsen. Disse regler er resultatet af etiske afvejninger af, hvilke muligheder og begrænsninger man skal lægge for at udnytte de teknologiske landvindinger ud fra individorienterede og samfundsmæssige hensyn.

Man skal overholde databeskyttelsesreglerne, men nyere historie har vist, at databeskyttelsesreglerne bør suppleres med en ansvarlighed, der rækker længere for at forhindre adfærd, der griber ind i eller ligefrem krænker individets interesser, grundlæggende rettigheder, retssikkerhed og de grundlæggende samfundsmæssige værdier.

Dataetik som genstands- og interessefelt har vokset sig stort med en hastighed på samme niveau som digitaliseringen af samfundet og udviklingen af nye teknologier. Interessen for dataetik afspejler såvel alvorlige og velbegrundede bekymringer

Diskussionen af dataetikken er et anliggende for os som borgere og forbrugere, som ikke alene kan overlades til eksperter, det er også afgørende, at landets politikere og embedsmænd samt erhvervslivet tager aktiv stilling.

som almindelig skepsis for det ukendte. Bag det stigende fokus gemmer sig en bevægelse på flere niveauer i samfundet af afgørende betydning for demokratiet, for menneskets integritet og position og for tilliden i samfundet. Der kan desuden være økonomiske og politiske fordele forbundet med at kunne vise vejen for andre, både konkurrencefordele og muligheder for at øve konstruktiv politisk indflydelse i EU og andre steder.

Dataetikken er langt fra mejslet i sten. Den vil altid være genstand for forskellige holdninger og interesser, og den må i sin natur hele tiden udvikles med øje for den teknologiske udvikling og udviklingen i samfundet i øvrigt. Derfor kan den være vanskelig at håndtere og indrette sig efter.

Diskussionen af dataetikken er et anliggende for os som borgere og forbrugere, som ikke alene kan overlades til eksperter, det er også afgørende, at landets politikere

og embedsmænd samt erhvervslivet tager aktiv stilling. Hvilket samfund ønsker vi? Hvad anser vi for at være etisk forsvarligt? Hvor går grænsen?

Det er en opgave for Dataetisk Råd at understøtte ansvarlig anvendelse af data. Det gør rådet ved at igangsætte, involvere os i og følge debatten om dataetik. Rådet har prioriteret at indhente viden om og holdninger til dataetiske problemstillinger og dilemmaer sideløbende med, at rådet udvikler en metode til at behandle dataetiske problemstillinger og i den forbindelse kvalificere og præcisere, hvad dataetik dækker over.

Med den metode i hånden vil rådet også fremover arbejde for at understøtte offentlige myndigheder, virksomheder og organisationers løft af det ansvar, der følger med anvendelse af data.

2. Indledning

Dataetisk Råd har til opgave at understøtte en ansvarlig og bæredygtig dataanvendelse i erhvervslivet og i den offentlige sektor. Dataetisk Råd er et uafhængigt råd, som er nedsat af regeringen. Dataetisk Råd blev etableret i foråret 2019, og består af 13 medlemmer inklusive formanden.

Formålet med Dataetisk Råd er at skabe et forum, hvor etiske spørgsmål om forholdet mellem på den ene side fordelene ved anvendelse af ny teknologi og på den anden side hensynet til borgernes grundlæggende rettigheder, retssikkerhed og grundlæggende samfundsmæssige værdier, kan drøftes, og hvor en varig indsats for understøttelse af en ansvarlig anvendelse af data kan forankres. Dataetisk Råds opgaver er yderligere beskrevet i rådets kommissorium, der findes på rådets hjemmeside (www.dataetiskraad.dk).

Rådet beskæftiger sig med to hovedopgaver: Det ene spor er at skabe dataetisk debat, udarbejde anbefalinger, redegørelser, udtalelser og lave debatskabende aktiviteter for at imødekomme behovet for løbende dialog og sikre offentlig opmærksomhed om dataetiske dilemmaer ved ny teknologi samt de udvidede muligheder og risici, når man bruger data. Det andet spor er løbende at understøtte ansvarlig og bæredygtig dataanvendelse i erhvervslivet og i den offentlige sektor.

Dataetisk Råd skal afgive en årlig redegørelse til regeringen om anbefalinger og aktiviteter.

Denne årsrapport opsummerer rådets første leveår fra rådets første møde den 27. august 2019 og til 1. april 2020.

3.

Oversigt over medlemmer

Formand:
Johan Busse
Borgerrådgiver i
Københavns Kommune

Anette Høyrup
Chefjurist i
Forbrugerrådet Tænk

Birgitte Arent Eiriksson
Vicedirektør og
advokat i Justitia

Camilla Gregersen
Formand for Dansk
Magisterforening

Christiane Vejlø,
CEO i Elektronista Media
og digital trendanalytiker

Janne Rothmar Herrmann
Professor (MSO) med særlige opgaver i sundhedsret
og teknologi ved Københavns Universitet

Jesper Bæk Overgaard
Direktør for Data & Analytics
program i Tryg

Mikkel Flyverbom
Professor (MSO) med særlige opgaver i
kommunikation og digitale transformationer
ved Copenhagen Business School

René Gade
Partistifter og iværksætter
i Renegade

Thomas Senderovitz
Direktør i
Lægemiddelstyrelsen

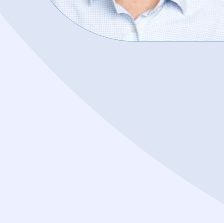
Jonas Christoffersen
Dr.jur. advokat, hos
offersen:christoffersen

Mikkel Holm Sørensen
CEO i og stifter af /KL.7
ved Implement/KL.7

Rikke Hvilshøj
Administrerende direktør
i DANSK IT

Eik Møller
Kommunaldirektør i
Ballerup Kommune
Tiltrådt: 20. april 2020.

4.

Rådets nedsættelse og opstart

Formanden og ni af medlemmerne til rådet blev udpeget af den tidligere innovationsminister, justitsminister, og erhvervsminister i april 2019. Tre medlemmer blev udpeget af Folketingets Retsudvalg i maj 2019.

Ved udpegning af medlemmerne af rådet blev der lagt vægt på en bred sammensætning af medlemmer med kendskab til praktiske og/eller tekniske forhold i forbindelse med brug af teknologier i den offentlige

forvaltning og/eller i erhvervslivet. Efter kommissoriet har medlemmer, der udpeges af ministrene, desuden forskningsmæssig erfaring eller interesse for koblingen mellem jura, filosofi, etik og/eller teknologi.

De første måneder af rådets levetid var præget af folketingsvalg, regeringsdannelse og efterfølgende sommerferie. Rådet mødtes første gang i sensommeren 2019.

5.

Etablering af Dataetisk Råd som selvstændig forvaltningsmyndighed

Dataetisk Råd er etableret som en uafhængig, selvstændig forvaltningsmyndighed, der bliver sekretariatsbetjent af medarbejdere fra hhv. Justitsministeriet, Finansministeriet (Digitaliseringsstyrelsen) og Erhvervsministeriet (Erhvervsstyrelsen). Efter nedsættelsen af Dataetisk Råd i foråret 2019 har sekretariatet prioriteret at organisere rådets arbejde, herunder at etablere rådet som en selvstændig myndighed.

Dataetisk Råd har fået udviklet en grafisk identitet (logo), der symboliserer dialog og rådets rolle med at skabe dataetisk debat. Derudover har Dataetisk Råd fået en hjemmeside www.dataetiskraad.dk, hvor det er

muligt at læse om Dataetisk Råd, rådets medlemmer, at få opdateringer om Rådets debatskabende aktiviteter, læse kommissoriet og finde links til relevante artikler og rapporter. Det er også muligt at læse om de aktuelle temaer, som rådet beskæftiger sig med.

Dataetisk Råd har en databeskyttelsesrådgiver (DPO), som rådgiver Dataetisk Råd om spørgsmål i relation til databeskyttelsesretten. Man kan læse mere herom på Dataetisk Råds hjemmeside.

Rådet sekretariat kan kontaktes på post@dataetiskraad.dk. Alle kontaktoplysninger findes på rådets hjemmeside.

● **Lige nu handler det om at få skabt den fremtid, vi gerne vil være fælles om at leve i.** Det betyder, vi skal tage ekstra meget ansvar for, hvordan vi skaber og bruger teknologi. Som samfund og som individer.

6.

Rådsmøder og seminar

Dataetisk Råd har i perioden fra 27. august til 1. april 2020 mødtes til et seminar og tre ordinære møder. Et fjerde møde i marts 2020 blev aflyst som følge af Covid19-krisen.

Rådet mødtes første gang til et opstarts-seminar af en dags varighed, hvor rådet primært drøftede forventninger til det kommende samarbejde og udvalgte temaer for rådets kommende arbejde.

Ved seminaret foreslog og identificerede medlemmerne af rådet en række data-etiske temaer, som rådet skal fokusere på i sit arbejde. Rådet fik også drøftet mandat, ressourcer og arbejdsform, og der blev foreslået rammer for kommende debatskabende aktiviteter.

Ved de efterfølgende tre halvdagsmøder har rådet fulgt op på seminariet og nedsat to arbejdsgrupper med selvstændige kommissorier om henholdsvis metoden for rådets arbejde og et specifikt fagligt tema om samkøring af data i det offentlige. Læs mere nedenfor.

Ved rådsmøderne har der været et generelt ønske blandt medlemmerne til at dele viden og information om aktuelle dataetiske emner.

Rådet har desuden drøftet og fastlagt de debatskabende aktiviteter bl.a. #DataetikDebat i både København og Århus og konferencen "Europa klar til den digitale tidsalder"; sidstnævnte i samarbejde med Det Ethiske Råd.

På seminaret og ved møderne har rådet inviteret gæster til at introducere og drøfte emner af relevans for rådets arbejde, bl.a.:

- Oplæg om etik ved professor Jesper Ryberg fra Roskilde Universitet
- Introduktion til lovreglerne om databeskyttelse ved kontorchef Anders Lotterup fra Justitsministeriet
- Præsentation af Det Ethiske Råds anbefalinger om sundhedswearables og big data ved tidligere næstformand for Det Ethiske Råd, Lise von Seelen, og tidligere chefkonsulent fra Det Ethiske Råds sekretariat, Anne Lykkeskov.

- Præsentation af den tyske dataetikkommissions anbefalinger ved formand for kommissionen Christiane Wendehorst

Rådets medlemmer har også delt viden. Medlem af rådet, Christiane Vejlø, har fortalt om anbefalingerne fra den tidligere ekspertgruppe om dataetik. Medlem af rådet, Mikkel Holm Sørensen, har faciliteret drøftelser i rådet om rådets kommunikationsstrategi og kernefortælling. Medlem af rådet, Thomas Senderovitz, har præsenteret dataetiske dilemmaer og eksempler på den teknologiske udvikling i forbindelse med bl.a. kunstig intelligens, præcisionsmedicin og samkøring af data.

Skabe dataetisk debat

Dataetisk Råds primære debatskabende aktiviteter har i 2019 været at inddrage befolkningen i en dataetisk debat. Rådet har afholdt egne debatarrangementer, der bl.a. har givet udslag i pressemeddelelser og medieomtale. Rådets formand og medlemmer har siden etableringen også deltaget i mange konferencer, debatter og lignende og har bidraget med oplæg mv.

7.1. Dataetisk Råds egne arrangementer

7.1.1. #DataetikDebat

Den 20. november 2019 afholdt Dataetisk Råd på Copenhagen Business School i København det første debatarrangement under overskriften #DataetikDebat. Der var ca. 150 deltagere fra bl.a. civilsamfundsorganisationer, virksomheder, erhvervsorganisationer, universiteter, herunder både studerende og forskere og repræsentanter fra kommuner.

Formålet med arrangementet var at udbrede kendskabet til rådet og dets formål, debattere dataetik med deltagere og hente input til rådets videre arbejde. Formanden for Dataetisk

Råd, Johan Busse, bød velkommen, hvorefter seniorforsker ved Institut for Menneskerettigheder, Rikke Frank Jørgensen, opridsede de historiske linjer om dataetik og vejen dertil. Herefter præsenterede medlem af Dataetisk Råd, Mikkel Flyverbom, data som ressource og udfordring. Indlæggene ledte hen til en debat med publikum. Arrangementet blev modereret af medlem af Dataetisk Råd, Christiane Vejlø.

Debatten tog afsæt i tre hovedspørgsmål:

- Fordele ved anvendelse af data
- Bekymringer ved anvendelse af data
- Hvordan arbejder vi videre herfra?

Rådet fik både holdninger og åbne spørgsmål med hjem. Deltagerne pegede på en række positive forhold ved anvendelse af data, herunder at brugen af data kan udnyttes til bedre service i både den offentlige og den private sektor, og at det kan være positivt, når data kan anvendes til kontrol og håndhævelse af regler til gavn for samfundet. Data kan også gøre det

lettere at dele viden på tværs af kulturer og landegrænser.

Der blev også udtrykt bekymring fra deltagerne for, når brug af data ikke er proportional, og når cookie-politikker og samtykke er for omfattende, og derfor ikke bliver læst. Der blev peget på, at folk ofte ikke forstår formålet med at indhente de data, som de giver samtykke til. Det blev også pointeret, at det såvel for borger som forbruger kan være svært at gennemskue, hvordan (kontekstafhængige) data bliver til, og at det kan være bekymrende, når data ikke har en "udløbsdato" eller en "forældelsesfrist". Fokus på børn og unge var et gennemgående opmærksomhedspunkt i debatten.

Dataetisk Råd blev opfordret til at henvende sig bredt til befolkningen og være med til at bygge bro og kommunikere det, der kan være teknisk svært at forstå. Det kunne fx være, hvilke konsekvenser ny lovgivning eller en app har for den enkelte. Rådet fik gode forslag og idéer til det fremtidige arbejde.

Rådet vil løbende følge op på de input, der bliver modtaget og vil samarbejde med organisationer, der ønsker det.

7.1.2. #DataetikDebat

Den 9. marts 2020 afholdt Dataetisk Råd et tilsvarende debatarrangement under #DataetikDebat på Dokk1 i Århus. Der var ca. 50 deltagere fra bl.a. offentlige myndigheder, universiteter, civilsamfund og virksomheder.

Formanden for Dataetisk Råd, Johan Busse, bød velkommen, hvorefter Anders

Kofod-Petersen, vicedirektør på Alexandra Instituttet og professor, holdt et oplæg om dataetiske problemstillinger i arbejdet med kunstig intelligens. Medlem af Dataetisk Råd, Mikkel Holm Sørensen, holdt et oplæg om dataetik i et teknisk og menneskeligt perspektiv. Indlæggene ledte op til en debat med publikum, der blev moderet af rådets formand, Johan Busse.

Et af omdrejningspunkterne i debatten var hvilke krav, man bør stille, når vi bruger data. Det er nemlig afgørende for måden, hvorpå man anvender teknologien på. Værdier som gennemsigtighed og forudsigelighed blev fremhævet fremfor økonomiske og/eller kommercielle interesser.

Et andet fokusområde i debatten var datakvalitet, som blev betegnet som afgørende. I en sundhedsmæssig sammenhæng er der behov for data fra hele befolkningen for at få et kvalificeret grundlag. I andre sammenhænge blev der i udtrykt bekymring for overvågning, risiko for hacking, og at der ikke er udløbsdatoer for data. Tillid blev betegnet som afgørende.

Der blev efterlyst mere viden, og Dataetisk Råd blev opfordret til at lægge vægt på særlig etik, når man taler om dataetik. Der blev opfordret til, at man overvejer, hvilket samfund vi ønsker at leve i, og at data ikke bør blive brugt til at tage frihed fra mennesker.

7.1.3. Konference med Det Ethiske Råd

Den 20. marts 2020 havde Dataetisk Råd rådet i samarbejde med Det Ethiske Råd planlagt en konference med overskriften "Et Europa klar til den digitale tidsalder" med konkurrence-kommissær og ledende

næstformand i Europa-Kommissionen Margrethe Vestager som hovedtaler. Konferencen blev desværre udsat pga. Covid19-krisen. Konferencen skulle have været afholdt på IT Universitet med næsten 300 deltagere fra civilsamfundsorganisationer, den offentlige sektor og erhvervslivet. Rådet planlægger at afholde konferencen på et senere tidspunkt med oplæg fra universitetsverdenen og dansk erhvervsliv samt paneldebat med flere medlemmer af Folketinget, dataetiske debattører og formændene fra Dataetisk Råd og Det Etiske Råd.

7.1.4. Formanden og medlemmernes deltagelse i andre arrangementer

Formanden og medlemmerne af Dataetisk Råd blev i det forgangne år inviteret til en række arrangementer, hvor de havde aktive roller:

- JUC's Persondatakonference for offentlige myndigheder den 25. april 2019:

Formanden holdt et oplæg om *"Digitalisering og ansvarligt brug af data – nu og i fremtiden"*

- DI Digitals årsdag den 21. maj 2019:

Formanden deltog i en paneldebat under overskriften *"Kunstig intelligens – har vi sat de rigtige hegnsplæer for en ansvarlig udvikling?"*.

- Folkemødet på Bornholm den 15. juni 2019:

Formanden deltog i tre paneldebatter:

- Ledelsesscenen, Ledernes Landsorganisation – *"Er dataetik mere end et modeord?"*

- Paneldebat, Nordisk Ministerråd, i Nordens Telt – *"Det digitale Norden: sætter vi borgernes tillid på prøve?"*

- Paneldebat, Nordisk Ministerråd, i Nordens Telt – *"Kunstig intelligens og etikken"*

- Internetdagen og dansk IGF den 5. september 2019:

Formanden deltog i en paneldebat *"Vejen til et højere niveau af digital ansvarlighed"*

- Fællesoffentlig Digital Arkitektur Conference den 9. september 2019: Formanden deltog med et oplæg *"Dataetik og Dataetisk Råd"*

- Dansk Forening for Persondatarets generalforsamling den 27. september 2019: Formanden deltog i et

debatarrangement om *"Grænsefladerne mellem dataetik og databeskyttelsesret"*

- Konferencen *"European Data Ethics Forum"* den 10. oktober 2019:

Medlem af Dataetisk Råd, Rikke Hvilshøj, holdt tale om *"Denmark's Dataetiske Råd – A National Ambition"*

- Rådet for Digital Sikkerhed: *"Gå-hjem-møde om dataetik"* den 28. oktober 2019:

Formanden deltog med et oplæg *"Nødvendigheden af dataetik i den digitale tidsalder?"*

- Rigsarkivets konference 2019: Dataetik og dokumentation den 6. november 2019:

Formanden deltog med et oplæg *"Hvad er dataetik, og hvad er opgaven for Dataetisk Råd?"*

- Forsikring & Pension Gå-hjem-møde om dataetik den 9. januar 2020:

Formanden deltog i en paneldebat sammen med medlem af Dataetisk Råd Rikke Hvilshøj

- Forvaltningskonference 2020 den 22. januar 2020:

Formanden deltog med et oplæg *"Når forvaltningsret og etik smelter sammen: Om Dataetisk Råds rolle på retssikkerhedsområdet"*

- Big Data konference - Nye datakilder – muligheder og udfordringer, afholdt af Danmarks Statistik den 23. januar 2020:

Medlem af Dataetisk Råd, Jesper Bæk Overgaard og Rikke Hvilshøj deltog i en paneldebat om *"Big Data og dataetik"*

Herudover har formanden og rådets medlemmer deltager i yderligere en lang række arrangementer dels som medlemmer af Dataetisk Råd, dels i kraft af deres øvrige beskæftigelse.

7.1.5. Dataetisk Råd i medierne

Pressen har vist stor interesse for rådets arbejde, og formanden har udtalt sig og givet interviews i forskellige medier. Desuden optræder flere af rådets medlemmer ofte i medierne i eget navn i kraft af deres almindelige beskæftigelse, viden om og interesse for dataetiske

problemstillinger. Rådet har løbende udsendt pressemeddelelser i forbindelse med, at rådet har været vært ved arrangementer, jf. ovenfor, som også har givet anledning til henvendelser fra pressen. Fra presseomtalen kan nævnes:

- Altinget, april 2019: Interview med formanden for Dataetisk Råd, Johan Busse *"Dataetisk rådsformand: Vi skal balancere mange interesser"*
- ITWatch, august 2019: Baseret på rådets pressemeddelelse: *"Dataetisk Råd skyder arbejdet i gang"*
- Bibliotekarforbundets fagmagasin *"Perspektiv"*, august 2019: Interview med formanden for Dataetisk Råd, Johan Busse *"Teknologien skal tilpasses os"*
- Radio24/7 *"Aflyttet"* med Anders Kjærulff: Formanden deltog i interview den 6. september 2019
- Version2, november 2019: Udtalelse fra formanden for Dataetisk Råd, Johan Busse til artiklen *"Nyt Dataetisk Råd har ingen svar på spørgsmål om indsigt i Albeslutninger - men en 'bekymringspostkasse'"*
- Version2, november 2019: Udtalelse fra formanden for Dataetisk Råd, Johan Busse til artiklen *"Dataetisk Råd er på jagt efter input for at danne holdninger"*
- Mandag Morgen, 23. februar 2020: *"AI kan løfte borgere eller holde dem nede"*

8.

Understøtte ansvarlig og bæredygtig dataanvendelse i erhvervslivet og i den offentlige sektor

Dataetisk Råd nedsatte i efteråret to arbejdsgrupper, der skal understøtte en ansvarlig og bæredygtig dataanvendelse i erhvervslivet og i den offentlige sektor, som er en af rådets to hovedopgaver.

8.1. Arbejdsgruppe om udvikling af metode til behandling af dataetiske problemstillinger

Dataetisk Råd har nedsat en arbejdsgruppe til at udvikle en systematisk metode til at behandle dataetiske problemstillinger, når rådet udarbejder anbefalinger, redegørelser mm.

Arbejdsgruppen vil se nærmere på definitioner af dataetik for at operationalisere og konkretisere begrebet, så man kan få en fælles forståelse af, hvad man taler om,

når man taler om dataetik. Arbejdsgruppen vil også drøfte og identificere og søge at afgrænse, hvilke samfundsmæssige værdier der er centrale, når man står i dataetiske dilemmaer. Arbejdet skal munde ud i en beskrivelse af en dataetisk metode, som skal drøftes i rådet.

Arbejdet har ligget stille i en periode for nærmere afklaring af rådets adgang til at indkøbe ekstern bistand til understøttelse af arbejdsgruppens analyse. De aktivitetsmæssige følger af Covid-19-krisen fører forventeligt til, at arbejdsgruppens arbejde ikke kan færdigbehandles i rådet inden sommerferien, som oprindeligt planlagt.

8.2. Arbejdsgruppe om samkøring af data i den offentlige sektor

Dataetisk Råd har det første år ønsket at beskæftige sig med et fagligt tema, der omhandler samkøring af data i den offentlige sektor. Med de mange nye teknologier, som det offentlige i stigende grad anvender, opstår der spørgsmål om, hvordan og i hvilken udstrækning samkøring bør ske, når en forvaltning eksempelvis anvender kunstig intelligens.

Dataetisk Råd besluttede derfor at undersøge den etiske dimension af forholdet mellem på den ene side fordelene ved at samkøre data ved brug af nye teknologier i den offentlige forvaltning og på den anden

side borgernes grundlæggende rettigheder, retssikkerhed og andre relevante, grundlæggende samfundsmæssige værdier.

Dataetisk Råd nedsatte i efteråret 2019 en arbejdsgruppe, der skulle behandle temaet ved at analysere og vurdere, hvilke hensyn og overvejelser offentlige myndigheder bør gøre sig forud for beslutninger om samkøring af data ved brug af nye teknologier.

De aktivitetsmæssige følger af Covid19-krisen kan føre til, at arbejdsgruppens arbejde ikke kan færdigbehandles i rådet inden sommerferien, som oprindeligt planlagt.

9.

Internationalt udsyn

Det er også en af Dataetisk Råds opgaver, at rådet sikrer et internationalt udsyn.

Ved rådsmødet i december 2019 præsenterede formanden for den tyske dataetik-kommission, Christiane Wendehorst, kommissionens anbefalinger fra oktober 2019. Europa-Kommissionen lancerede

sin hvidbog om kunstig intelligens og datastrategi den 19. februar 2020, hvilket skulle have været omdrejningspunkt for den udsatte konference "Et Europa klar til den digitale tidsalder" den 20. marts 2020 med konkurrence-kommissær og ledende næstformand i Europa-Kommissionen, Margrethe Vestager, som hovedtaler.

10.

Høringssvar til lovforslag om dataetik

Dataetisk Råd modtog i december 2019 erhvervsministerens udkast til lovforslag til en ny § 99d i årsregnskabsloven, hvorefter de største danske virksomheder i deres ledelsesberetning fremover i deres ledelsesberetning skal redegøre for, om de har en dataetisk politik og om indholdet af en sådan politik – eller hvorfor virksomheden ikke har en sådan politik.

Rådet noterede sig overvejelserne i lovforslaget særligt, hvordan og på hvilket ledelsesmæssige niveau i virksomheden beslutninger om anvendelse af data og ny teknologi er forankret. Dataetisk Råd var overordnet positive over for lovforslaget og anførte derfor i høringssvaret, at rådet gerne vil inddrages i arbejdet med udstedelse af administrative forskrifter i tilknytning til den nye bestemmelse.

Høringssvar til lovforslag om dataetik

I reformen om "Digital Service i Verdensklasse" fra oktober 2018 blev det besluttet at oprette en såkaldt bekymringspostkasse hos Datatilsynet. Baggrunden var et hensyn til, at borgerne bør have et sted at gå hen med bekymringer om offentlige myndigheds håndtering af persondata.

Datatilsynet har derfor oprettet en mailboks (databekymring@datatilsynet.dk), som alle borgere kan sende en e-mail til, hvis man er bekymret over f.eks. en virksomheds eller offentlig myndigheds brug af data. Det er også muligt at sende en bekymring, hvis man føler sig utryk over f.eks. brugen af ny teknologi og kunstig intelligens.

Datatilsynet samler løbende de indkomne henvendelser, beskriver hovedindholdet af bekymringerne og sender dem til Dataetisk Råd, der ved hvert rådsmøde bliver orienteret om indholdet. Datatilsynets opsamlinger indgår i rådets samlede input om borgernes og forbrugernes bekymringer af dataetisk betydning.

Størstedelen af de indkomne databekymringer omhandler sundhedssektoren. Der er flere af data-bekymringerne, der vedrører samkørslen af personoplysninger i forskellige systemer samt opbevaringen af helbredsoplysninger og andre personoplysninger i både fysiske og elektroniske journaler. Når størstedelen af de indkomne databekymringer omhandler sundhedssektoren, kan dette hænge sammen med, at der er tale om en sektor, hvor der behandles mange følsomme og fortrolige personoplysninger, og at borgerne er mere opmærksomme på behandlingen af disse personoplysninger.

Et andet tema, som mange af de indkomne databekymringer også omhandler, er brugen af personoplysninger. Der ses således at være en generel bekymring blandt borgere om, at deres personoplysninger vil blive benyttet til andre formål, end oplysningerne er indsamlet til. Det kan også være en bekymring om videregivelse til andre parter, som borgeren ikke er oplyst om. Endvidere er en del borgere opmærksomme på, hvilke personoplysninger de

videregiver, når de f.eks. skal foretage et køb online eller benytte en app. Dette kan ses som et øget fokus på værdien af personoplysninger. Bekymringen om opbevaringen af personoplysninger hænger for borgerne sammen med brugen af personoplysninger. Der ses en bekymring for, at ens personoplysninger ikke forbliver i "sikre hænder" men derimod misbruges. Flere borgere omtaler derudover også bekymringen for manglende sletning af personoplysninger.

En del databekymringer efterspørger en højere grad af gennemsigtighed ved offentlige myndigheds brug og indsamling af personoplysninger. Når de offentlige myndigheder behandler personoplysninger, forventer borgerne, at behandlingen sker sikkert og i overensstemmelse med indsamlingsgrundlaget. Det forventes også, at behandlingen sker fortroligt og af de rette mennesker. Databekymringerne vedrørende offentlige myndigheder fokuserer – som nævnt ovenfor – på sundhedssektoren, men børn- og ungeområdet er også i fokus. Der er f.eks. modtaget

en bekymring for manglende anonymisering af børns trivselsundersøgelser og efterfølgende manglende sletning af disse oplysninger. Der er flere bekymringer, som omhandler sletning af personoplysninger. Dette bliver efterspurgt både hos offentlige myndigheder og private virksomheder. Der er hos borgere særligt fokus på personoplysninger, som er tilgængelige på internettet

Når det gælder eventuelle, samarbejder mellem offentlige myndigheder og private virksomheder, er borgere bekymret for, at personoplysninger senere vil blive benyttet ulovligt af den private virksomhed, f.eks. i forbindelse med markedsføring. Der er også databekymringer om, hvilke oplysninger de private virksomheder er i besiddelse af.

Afslutningsvis kan det oplyses, at også emner som kunstig intelligens, sager nævnt i medierne og generel mistillid til brugen af personoplysninger kort blev berørt i enkelte modtagne databekymringer.

12.

Forventninger til 2020/2021

2019 var året, hvor Dataetisk Råd trak i arbejdstøjet. Et år, der har været præget af at begynde arbejdet, gøre rådet synligt og genkendeligt i offentligheden, stable organiseringen på plads, operationalisere kommissoriet og begynde arbejdet med at folde de faglige dagsordener ud.

Dataetisk Råd forventer også i det kommende år at være en del af debatten og kommunikere klare anbefalinger og holdninger, der er bundet op omkring de temaer, som rådet beskæftiger sig med. Det indebærer først og fremmest anbefalinger om samkøring af data i den offentlige sektor. Rådet ønsker at levere et produkt, som kan bidrage til, hvilke overvejelser offentlige myndigheder bør gøre sig, når de

arbejder med nye teknologier som eksempelvis kunstig intelligens.

Dataetisk Råd arbejder videre med at udvikle en metode til behandling af dataetiske problemstillinger. Arbejdet skal bygge på et princip om åbenhed, således at det er synligt for offentligheden, hvilke værdier og hensyn der bliver vægtet, når rådet udtaler sig, udarbejder redegørelser, afgiver anbefalinger og yder rådgivning om brug af nye teknologier. Dataetisk Råd ønsker, at arbejdsmetoden kan være til gavn – også for offentlige myndigheder og private virksomheder, og at andre også vil kunne finde inspiration til deres arbejde med dataetik.

Dataetik er stadig et nyt og til tider også et vanskeligt begreb. Det ligger derfor rådet

på sinde at operationalisere dataetik og skabe en fælles forståelse og ramme om begrebet. Rådet lægger vægt på fortsat at være i dialog med omverdenen og samarbejde med organisationer, myndigheder og erhvervsliv er en vigtig vej til at udbrede målrettede budskaber.

Dataetisk Råd vil arbejde videre med det internationale udsyn. Rådet vil særligt følge med i udmøntningen af kommissionens hvidbog om kunstig intelligens og datastrategi fra februar 2020.

Dataetisk Råd har fået en imødekomende og varm velkomst fra omverden, og mange har givet udtryk for, at rådet er vigtigt. Interessen for Dataetisk Råd tyder

på, at debatten om dataetik har savnet et omdrejningspunkt.

Dataetisk Råd byder fortsat input fra omverdenen velkommen, og rådet vil løbende følge op på de forslag og kommentarer, som rådet modtager. Det er centralt for rådet at have viden om, hvor dilemmaerne er og fortsat udspiller sig, hvordan de ser ud og hvem, de påvirker, for at rådet kan rådgive og sparre. Rådet vil også fremover gerne deltage i arrangementer og forventer også selv at være værter.

Dataetik vil også fremover være vigtigt at drøfte i fællesskab – både med omverden og i rådet.

Bilag 1: Rådets kommissorium

Bilag 2: Forretningsorden

Bilag 3: Programmer for DataetikDebat x2

Bilag 4: Høringssvar vedr. lovforslag om dataetik

BILAG 1.

Kommissorium for Dataetisk Råd

9. marts 2020

Baggrund

Der har i de seneste år været en stigende offentlig debat og et stort fokus på forskellige dataetiske spørgsmål, som brugen af digitale løsninger og data medfører. Den teknologiske udvikling rejser imidlertid en række etiske dilemmaer fx i forhold til privatlivets fred, gennemsigtighed og retssikkerhed ved brug af algoritmer.

Dataetiske spørgsmål gør sig gældende i forbindelse med både private virksomheders og offentlige myndigheders anvendelse af data.

De teknologiske muligheder er til stor gavn for samfundet, og uden den teknologiske udvikling havde vi ikke det samfund, vi har i dag. Brugen af data er som det klare udgangspunkt – så længe det foregår inden for lovgivningens rammer – afgørende for samfundsudviklingen. Det er således på mange måder brugen af data, der er med til at sikre en effektiv og velfungerende offentlig forvaltning til gavn for os alle og en velfungerende privat sektor i en digitaliseret verden.

Digitalisering og dataanvendelse rummer et enormt potentiale for vækst og innovation, og giver mulighed for at udvikle nye

tjenester og produkter, der ikke tidligere er set. En forudsætning for at indfri dette potentiale er imidlertid, at der i samfundet er tillid til, at de nye teknologier og data anvendes på en ansvarlig måde. En understøttelse af virksomhedernes ansvarlige tilgang til anvendelse af data kan fremme et udbud og en efterspørgsel af øget gennemsigtighed med virksomhedernes håndtering og anvendelse af data. Det er hensigten, at et dataetisk råd kan sikre et kontinuerligt fokus på dataetiske spørgsmål i relation til virksomheders anvendelse af data.

Data er tilsvarende en afgørende ressource for offentlige myndigheder for at sikre en effektiv offentlig sektor. Personoplysninger kan fx hjælpe sagsbehandlere med at træffe rigtige beslutninger, være en støtte for sundhedspersonale i valg af behandlingsstrategier, afgøre simple sager straks med digitale hjælpemidler samt understøtte, at det offentlige leverer god og personlig service. Med stigende datamængder og en betydelig teknologisk udvikling er også mulighederne for at behandle og anvende oplysningerne forbedret. Nye teknologier gør både den offentlige sektor og andre aktører i stand til

at drage større nytte af personoplysninger end tidligere. Det er imidlertid en forudsætning for bedre dataanvendelse i den offentlige sektor, at borgerne har tillid til den offentlige sektors håndtering af personoplysninger. Oplyste debatter om dataetiske emner, hvor man får påpeget både ulemperne og fordelene ved brug af data og nye teknologier, f.eks. ved brugen af store mængder af data, kan i den forbindelse være med til at understøtte tilliden til den offentlige sektor.

Afgrænsning og samarbejdsflader

Dataetik forstås overordnet som den etiske dimension af forholdet mellem på den ene side teknologi og på den anden side borgernes grundlæggende rettigheder, retssikkerhed og grundlæggende samfundsmæssige værdier, som den teknologiske udvikling giver anledning til at overveje. Begrebet omfatter etiske problemstillinger ved anvendelsen af data.

Dataetik omfatter også data, der ikke er personoplysninger. Det kan fx dreje sig om at undgå bias i træningsdata til brug for maskinlæring, om at undgå design for afhængighed eller generelt brug af nye datamuligheder i fx forsikringsbranchen eller om brugen af robotter i kundeserviceafdelingen mm. Fælles for sådanne handlinger af data er dog, at de i sidste ende ofte kommer til at handle om mennesker.

Det er hensigten, at Dataetisk Råd skal følge udviklingen inden for dataetiske spørgsmål, med henblik på, at de mange fordele, som brugen af data medfører, udvikles og understøttes på en etisk forsvarlig måde. Rådet skal således drøfte, hvordan det fremadrettet sikres, at de

uønskede teknologiske muligheder benyttes på en måde, der tjener de fælles mål, som vi overordnet sætter os som samfund. Her tænkes eksempelvis på en generel brug af data og teknologi, hvor anvendelsen ganske vist skal ligge inden for lovgivningens rammer, men hvor anvendelsen af data og teknologi indebærer væsentlige overvejelser om modsatrettede hensyn til borgernes grundlæggende rettigheder, retssikkerhed eller til grundlæggende samfundsmæssige værdier.

Der findes allerede nationale og internationale regler, der tager sigte på at beskytte borgernes privatliv. Et vigtigt regelsæt er databeskyttelsesforordningen, der fandt anvendelse fra den 25. maj 2018 i Danmark og i resten af EU. Dataetisk Råd skal ikke drøfte juridiske problemstillinger i lovgivningen. Det betyder samtidig, at det ikke er hensigten, at det Dataetiske Råd skal tage direkte eller indirekte stilling til enkeltsager eller til, om gældende ret er overholdt. Rådet skal således ikke overtage opgaver for tilsynsmyndigheder, herunder særligt Datatilsynet, der i medfør af lovgivningen har kompetence til at påse, om lovgivningen er overholdt. Som eksempel kan nævnes, at det Dataetiske Råd eksempelvis ikke skal udtale sig om god databasehandlingsskik efter databeskyttelsesforordningen i kølvandet på en sag, som verserer ved Datatilsynet. Dog vil det Dataetiske Råd godt kunne udtale sig generelt om brugen af en bestemt teknologi, selvom denne teknologi indgår i en konkret sag.

Dataetisk Råd skal ligeledes ikke kunne tage direkte eller indirekte stilling til forskningsprojekter, der behandles i

det videnskabsetiske komitéssystem. Komitésystemet har som formål at sikre, at sundhedsvidenskabelige forskningsprojekter gennemføres videnskabsetisk forsvarligt og behandler anmeldelser af forskningsprojekter.

Dataetisk Råd vil skulle virke i et samarbejde med Det Etske Råd med det formål at sikre, at der gennem samarbejde og dialog sker et løft af det etiske område og ikke opstår dobbeltarbejde eller unødvendigt overlap af aktiviteter i rådene.

Ved oprettelse af Dataetisk Råd vil generelle etiske problemstillinger om data kunne blive behandlet af det nye råd, imens Det Etske Råd fortsat vil kunne behandle tilsvarende etiske problemstillinger, når det vedrører fx forskning i sundhedsdata og indsamling af sundhedsoplysninger.

Formål

Formålet med Dataetisk Råd er at skabe et forum, hvor etiske spørgsmål om forholdet mellem på den ene side fordelene ved anvendelse af ny teknologi og på den anden side hensynet til borgernes grundlæggende rettigheder, retssikkerhed og grundlæggende samfundsmæssige værdier, kan drøftes, og hvor en varig indsats for understøttelse af en ansvarlig anvendelse af data kan forankres. Samfundets behov for at anvende data og at udnytte de teknologiske muligheder skal tilgodeses og respekteres Dataetisk Råd kan bidrage med, at brugen af data sker etisk forsvarligt og dermed bidrage til den positive udvikling i brugen af data.

Rådet skal beskæftige sig med to hovedspor:

Skabe dataetisk debat og offentlig opmærksomhed

Dataetisk Råd skal via anbefalinger, redegørelser, udtalelser og debatskabende aktiviteter imødekomme behovet for løbende debat og offentlig opmærksomhed om dataetiske dilemmaer ved ny teknologi såsom business intelligence, big data, deep learning, machine learning, kunstig intelligens mv., samt de udvidede muligheder for og risici ved at anvende data, herunder personoplysninger, som det medfører.

Samtidig skal Dataetisk Råd løbende arbejde med at sætte fokus på en passende balance mellem på den ene side den teknologiske udvikling og brugen af data og på den anden side respekt for individets grundlæggende rettigheder og retssikkerhed samt en effektiv offentlig forvaltning, som vil bidrage til, at borgerne har tillid til den offentlige sektors og virksomheders anvendelse af data.

Dette skal ske som led i det generelle fokus på databeskyttelse og cyber- og informationssikkerhed i det offentlige og erhvervslivet samt fokus på, hvordan der sikres gode rammer for virksomhederne, så Danmark har en konkurrencedygtig og digital privat sektor, der står rustet til fremtidens forandringer.

Løbende understøtte en ansvarlig og bæredygtig dataanvendelse i erhvervslivet og i den offentlige sektor

Som led i øvrige dataetiske tiltag for erhvervslivet forankres en varig indsats for at understøtte en ansvarlig og bæredygtig anvendelse af data i rådet. Rådet skal arbejde for, at en ansvarlig tilgang til dataanvendelse kan blive et

konkurrenceparameter både nationalt og internationalt, bl.a. ved at komme med anbefalinger og udtalelser, og ved at fungere som sparringspartner for Erhvervsministeriet i forbindelse med ministeriets gennemførelse af relevante initiativer.

Tilsvarende skal Dataetisk Råd understøtte en ansvarlig og bæredygtig dataanvendelse i den offentlige sektor med henblik på at understøtte, at borgerne har tillid til den offentlige sektors håndtering af personoplysninger, sammenstilling heraf mv.

Opgaver

Rådet skal:

- rådgive Folketinget, ministre og offentlige myndigheder om dataetiske spørgsmål ved brugen af data og ny teknologi, herunder i lyset af de mange fordele, som brugen af data og ny teknologi kan give. Rådet skal løbende orientere om muligheden for nye indsatser inden for en myndigheds ressort.
- følge samfundsudviklingen om brugen af data og ny teknologi og afgive anbefalinger, redegørelser og udtalelser om almene og principielle dataetiske spørgsmål, der knytter sig hertil.
- varetage informations- og debatskabende aktiviteter om de dataetiske problemstillinger og udfordringer, som samfundet står overfor. Rådet sørger for løbende at holde offentligheden orienteret herom.
- afgive en årlig redegørelse til regeringen om anbefalinger og aktiviteter. Rådet understøtter en kultur i virksomheder

og i det offentlige, der bygger på bevidste beslutninger om bæredygtig dataanvendelse.

- levere sparring til relevante myndigheder og bistå med at sikre synlighed og dialog – det kan eksempelvis være i relation til de etiske principper, der er et initiativ i strategien for anvendelse af kunstig intelligens, og om de dataetiske initiativer, som Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for, så som fx den dynamiske værktøjskasse til dataetik.

Rådet skal i forbindelse med opgavevaretagelsen sikre et internationalt udsyn.

Rådet kan af egen drift tage emner op til drøftelse, der ligger inden for ovenstående rammer. Rådet kan endvidere på regeringens opfordring drøfte eller udarbejde udtalelser om bestemte emner inden for ovenstående rammer.

Organisering og proces

Rådet er sammensat af 15 medlemmer inkl. formanden.

Ved udpegning af medlemmer lægges der vægt på en bred sammensætning ud fra disse hensyn:

- Medlemmer har kendskab til praktiske og/eller tekniske forhold i forbindelse med brug af teknologier i den offentlige forvaltning og/eller i erhvervslivet. Dette skal være det vigtigste hensyn ved udpegning af medlemmer for at sikre, at rådet kan levere praktisk og konkret hjælp til beslutningstagere i virksomheder og i den offentlige sektor.

- Medlemmer, der udpeges af ministrene, har forskningsmæssig erfaring eller interesse for koblingen mellem jura, filosofi, etik og/eller teknologi. Dette kan også omfatte lægfolk, herunder fx medlemmer, der repræsenterer civilsamfundet.

Rådet består af:

- En formand, der udpeges af justitsministeren, i samråd med erhvervsministeren og finansministeren.
- 3 medlemmer, der udpeges af justitsministeren.
- 3 medlemmer, der udpeges af erhvervsministeren.
- 3 medlemmer, der udpeges af finansministeren.
- 3 medlemmer, der indstilles af Retsudvalget, og udpeges af justitsministeren efter høring af erhvervsministeren og finansministeren.
- 2 medlemmer, der udpeges af finansministeren, justitsministeren og erhvervsministeren.

Rådets medlemmer udpeges for en periode på fire år med mulighed for forlængelse én gang. Rådet kan efter behov nedsætte særskilte følge eller arbejdsgrupper.

Rådet er uafhængigt af regeringen.

Rådet skal virke i et samarbejde med relevante ministerier.

Sekretariat

Sekretariatsbetjeningen af rådet varetages af Justitsministeriet, Finansministeriet

v. Digitaliseringsstyrelsen og Erhvervsministeriet v. Erhvervsstyrelsen i fællesskab.

Dataetisk Råds forretningsorden

Rådets formål mv.

§ 1. Dataetisk Råd formål er at skabe et forum, som dels kan skabe en dataetisk debat, dels løbende kan understøtte en ansvarlig og bæredygtig dataanvendelse i erhvervslivet og i den offentlige sektor.

§ 1, stk. 2. Dataetisk Råd skal opnå formålet som beskrevet i stk. 1 ved bl.a. rådgivning, anbefalinger, redegørelser og udtalelser om almene og principielle dataetiske spørgsmål samt anden debatskabende aktivitet.

§ 1, stk. 3. Dataetisk Råd skal endvidere for at opnå formålet samarbejde med relevante råd mv. for at løfte den etiske debat og undgå dobbeltarbejde.

Rådets organisering

§ 2. Dataetisk Råd er en selvstændig, uafhængig offentlig forvaltningsmyndighed. I virket som medlem af Dataetisk Råd skal offentligretlige regler overholdes. Spørgsmål om offentligretlige regler kan rettes til sekretariatsmedarbejderen fra Justitsministeriets departement.

§ 3. Dataetisk Råds formand leder møderne i rådet.

§ 3, stk. 2. Hvis formanden er forhindret i at deltage i et møde, udpeger formanden

en af rådets medlemmer til at lede det pågældende møde.

§ 4. Dataetisk Råd beslutter samlet evt. efter afstemning, hvilke emner rådet ønsker at drøfte af egen drift. Beslutninger træffes ved simpelt flertal.

§ 4, stk. 2. Formanden beslutter efter høring af rådets øvrige medlemmer, hvilke rådgivningsopgaver og andre henvendelser om sparring mv., som rådet skal påtage sig. Høringen af rådets øvrige medlemmer kan ske skriftligt, jf. proceduren i § 12.

§ 5. Medlemmer af Dataetisk Råd kan etablere interne arbejds- eller følgegrupper, som arbejder med et eller flere emner forud for eller efter drøftelser i plenum i rådet. Etablering af arbejds- eller følgegrupper godkendes af rådets medlemmer.

§ 5, stk. 2. En arbejdsgruppe består alene af medlemmer af Dataetisk Råd. En følgegruppe kan foruden medlemmer af Dataetisk Råd også bestå af eksterne personer f.eks. eksperter eller andre interessenter, der kan bidrage med viden og indsigt.

§ 5, stk. 3. Formanden for Dataetisk Råd udpeger en formand for arbejds- eller følgegruppen.

§ 5, stk. 4. Sekretariatet udarbejder et udkast til et ad hoc kommissorium for emnet, som arbejds- eller følgegruppen skal beskæftige sig med. Ad hoc kommissoriet godkendes af rådet. Kommissoriet kan godkendes efter proceduren i § 12.

§ 6. Dataetisk Råds anbefalinger, redegørelser, sparring mv. underskrives af alle rådets medlemmer i overensstemmelse med bestemmelserne i kommunikationspolitikken.

§ 6, stk. 2. En anbefaling, redegørelse mv. skal afspejle majoritetens og minoritetens synspunkter.

§ 7. Dataetisk Råds kompetence til at indgå aftaler om juridiske forpligtelser delegeres som udgangspunkt til formanden for Dataetisk Råd. Særlige aftaler mv. kan efter formandens beslutning forelægges medlemmerne af rådet skriftligt, jf. proceduren i § 12.

§ 7, stk. 2. Dataetisk Råd træffer afgørelse om aktindsigt i dokumenter, der indgår i rådets arbejde. Dataetisk Råds kompetence til at træffe afgørelse om aktindsigt eller indsigt delegeres som udgangspunkt til formanden for Dataetisk Råd. Sekretariatet udarbejder udkast til afgørelsen. Særlige juridiske spørgsmål i relation til afgørelserne kan efter formandens beslutning forelægges medlemmerne af rådet skriftligt, jf. proceduren i § 12.

§ 7, stk. 3. Kompetencen til at besvare andre, eksterne henvendelser, der ikke har karakter af en forvaltningsretlig afgørelse, delegeres til formanden. Sekretariatet udarbejder udkast til besvarelsen. Formanden

kan beslutte, at sekretariatet kan besvare visse henvendelser uden formandens forudgående godkendelse.

§ 7, stk. 4. Sekretariatet orienterer medlemmerne af Dataetisk Råd ved det førstkommande møde i hvert kvartal om det seneste kvartals afgørelser og besvarelser.

Om rådets aktiviteter

§ 8. Dataetisk Råd afholder ordinære møder ca. 4-5 gange årligt. Rådet afholder ikke møder i juli måned. Mødedatoerne fastsættes af formanden ved årets start. Møderne afholdes som udgangspunkt i Erhvervsstyrelsen.

§ 8, stk. 2. Sekretariatet udarbejder udkast til et beslutningsreferat efter de ordinære møder, som godkendes af formanden.

§ 9. Dataetisk Råds ordinære møder er ikke offentlige. Diskussioner på rådets møder foregår i fortrolighed.

§ 9, stk. 2. Udnævnelsen som medlem af Dataetisk Råd er personlig, og det er ikke muligt at give møde ved en fuldmægtig eller suppleant.

§ 9, stk. 3. Rådet kan beslutte at udenforstående kan deltage i (dele af) de ordinære møder for at dele viden om et bestemt emne, faglige oplæg etc.

§ 10. Afbud til et ordinært møde skal ske til sekretariatet ved brug af funktionspostkassen post@dataetiskraad.dk. Afbud skal så vidt muligt ske tre hverdage inden det ordinære møde.

§ 10, stk. 2. Mødeindkaldelsen og mødemateriale udsendes syv kalenderdage forud for mødet.

§ 10, stk. 3. Emner og andre punkter, der ønskes behandlet på et møde, skal sendes til sekretariatet 14 kalenderdage forud for mødet.

§ 11. Mødematerialet inddeles i tre kategorier:

1. Primært mødemateriale: Alle medlemmer bør læse materialet, og det må ikke deles med udenforstående.
2. Det sekundære mødemateriale: Fremsendes alene til orientering, men materialet må ikke deles med udenforstående.
3. Baggrundsmateriale: Offentlig tilgængeligt materiale kan læses mhp. yderligere information, og det kan deles med udenforstående.

§ 12. Dataetisk Råd kan behandle emner mv. skriftligt i stedet for på et ordinært møde i det omfang, det følger af denne forretningsorden eller besluttet af formanden.

§ 12, stk. 2. Ved skriftlig behandling af emner eller skriftlig godkendelse af anbefalinger mv., fremsender sekretariatet hoveddokumentet med en indstilling samt baggrundsmaterialet til medlemmerne af Dataetisk Råd. Medlemmerne af Dataetisk Råd skal vende tilbage med svar inden for den konkret fastsatte tidsfrist. Hvis der ikke kan opnås enighed om indholdet af en anbefaling, redegørelse mv., følges fremgangsmåden i § 6, stk. 2.

§ 12, stk. 3. Ved skriftlig behandling af forvaltningsretlige afgørelser fremsender sekretariatet udkast til afgørelsen. Hvis der er stemmelighed ved skriftlig behandling af en afgørelse, træffer formanden den endelige afgørelse.

§ 13. Formanden vedtager ved årets start og efter høring af øvrige medlemmer et årshjul for Dataetisk Råd, hvor rådets ordinære møder og øvrige aktiviteter mv. fremgår. Sekretariatet udarbejder udkastet hertil.

§ 13, stk. 2. Formanden kan beslutte løbende at tilføje aktiviteter mv. til årshjulet. Formanden kan tilføjelse aktiviteter mv. til årshjulet efter indstilling fra et medlem.

§ 13, stk. 3. Formanden beslutter efter drøftelse med rådets medlemmer, hvilke emner, som Rådet vil tage op, drøfte og eventuelt udarbejde anbefalinger eller iværksætte informationsaktiviteter om.

§ 13, stk. 4. Et medlem, der bliver inviteret til arrangementer om dataetik, orienterer sekretariatet. Sekretariatet kan yde bistand til medlemmet til brug for deltagelsen i arrangementet.

Om medlemmerne

§ 14. Nye medlemmer af Dataetisk Råd skal inviteres til et velkomstmøde med sekretariatet og formanden.

§ 15. Alle medlemmer, der modtager en henvendelse, som må anses for at være stilet til Dataetisk Råd, skal snarest muligt videresende henvendelsen til sekretariatets hovedpostkasse med henblik på journalisering, jf. § 18.

§ 16. Medlemmer af Dataetisk Råd kan få refunderet udgifter til transport til de ordinære møder i rådet i henhold til de gældende regler for refusion af transport i statens rejseregler. Et medlem, der ønsker refusion for transportudgifter, skal gemme kvitteringer mv. og sende til sekretariatet.

§ 16, stk. 2. Udgifter til transport, konferencer, overnatning mv. til medlemmer, der deltager i arrangementer på Dataetisk Råds vegne, kan efter godkendelse af sekretariatet refunderes efter de til enhver tid gældende regler for rejser i staten.

§ 17. Menige medlemmer af Dataetisk Råd modtager ikke honorar for deltagelsen i rådet.

Om rådets sagsbehandling og produkter

§ 18. Ind- og udgående post til Dataetisk Råds funktionspostkasse journaliseres i Justitsministeriet under et særligt gruppenummer for Dataetisk Råd.

§ 19. Sekretariatet udarbejder et selvstændigt dokument vedrørende Dataetisk Råds overholdelse af de databeskyttelsesretlige regler.

§ 20. Dataetisk Råds elektroniske sager i Justitsministeriets sagsbehandlingssystem afleveres til arkiv på samme tidspunkt som Justitsministeriets sager i overensstemmelse med de til enhver tid gældende arkivregler.

§ 20, stk. 2. I tilfælde af, at Dataetisk Råd bliver nedlagt, kan sager og dokumenter afleveres på arkiv ved nedlæggelsen efter aftale med Rigsarkivaren.

§ 20, stk. 3. Sager og dokumenter, der ikke skal overgå til arkiv, skal slettes.

Om rådets sekretariat

§ 21. Sekretariatets hovedopgave er at bistå Dataetisk Råd. Sekretariatet skal bistå med opgaver, der er knyttet til afholdelse af rådsmøder samt opgaver i forhold til den løbende betjening af rådet, herunder større analyseopgaver mv.

§ 22. Sekretariatet varetager øvrige opgaver, som delegeres i forretningsordenen eller ved ad hoc beslutning fra rådet.

§ 23. Sekretariatet har til opgave at vedligeholde Dataetisk Råds hjemmeside.

Kommunikationspolitik

§ 24. Sekretariatet udarbejder en kommunikationspolitik, som rådet godkender. Alle medlemmer af Dataetisk Råd skal overholde den gældende kommunikationspolitik.

§ 24, stk. 2. Kommunikationspolitikken kan efter anmodning fra et medlem ændres af rådet.

§ 25. Den årlige redegørelse til regeringen om rådets anbefalinger og aktiviteter skal sendes til regeringen efter afholdelse af rådets andet ordinære møde.

§ 25, stk. 2. Sekretariatet udarbejder et udkast til redegørelsen i samarbejde med formanden. Dataetisk Råd godkender på det andet ordinære møde den årlige redegørelse.

§ 26. Formanden udtaler sig på vegne af Dataetisk Råd om anbefalinger mv. til offentligheden, presse og medier.

§ 26, stk. 2. Formanden kan efter aftale med et medlem af Dataetisk Råd beslutte at lade det pågældende medlem at udtale sig på Rådets vegne om anbefalinger mv.

§ 26, stk. 3. Et medlem af Dataetisk Råd kan på rådets vegne afholde præsentationer om Dataetisk Råd og rådets kommissorium og opgaver og rådets tidligere arbejde efter orientering af sekretariatet.

Om fortolkning af kommissoriet

§ 27. Ved tvivl om fortolkning af kommissoriet, afgøres tvivlen af formanden efter indstilling fra Justitsministeriet, Erhvervsstyrelsen og Digitaliseringsstyrelsen.

Om budget/økonomi

§ 28. Sekretariatet laver et årligt udkast til budget, som godkendes af formanden.

§ 28, stk. 2. Rådets medlemmer kan få en kopi af budgettet ved kontakt til sekretariatet.

Selvevaluering

§ 29. Dataetisk Råd evaluerer rådets arbejde og sekretariatsbetjening en gang årligt. Evalueringen foretages med udgangen af december måned.

Ændring af forretningsorden

§ 30. Ændringer i forretningsorden skal godkendes af et flertal af rådets medlemmer, inklusiv formanden.

Ikrafttræden

§ 31. Forretningsordenen træder i kraft, når den er godkendt af Dataetisk Råd ved møde den 30. oktober 2019.

BILAG 3.1.

#DataetikDebat – Vejen mod en fælles digital ansvarlig fremtid

Dataetisk Råd afholder [#DataetikDebat – Vejen mod en fælles digital ansvarlig fremtid](#)

Kom hør om Dataetisk Råds arbejde, og vær med til at debattere dataetik med medlemmer af Dataetisk Råd.

Hvornår: 20. november 2019 kl. 15-17

Hvor: CBS i Dalgas Have 15 (Centrauditoriet - SC 033), Frederiksberg

Program

Velkommen og introduktion til Dataetisk Råd

v/ Konstitueret landsdommer v. Østre Landsret og formand for Dataetisk Råd, Johan Busse

Dataetik – og vejen dertil

v/ Seniorforsker v. Institut for Menneskerettigheder, Rikke Frank Jørgensen

Data som ressource og udfordring

v/ Professor v. CBS og medlem af Dataetisk Råd, Mikkel Flyverbom

Hvilke dataetiske emner og problemstillinger er vigtige?

Debatten bliver modereret af digital trendanalytiker og medlem af Dataetisk Råd, Christiane Vejøl.

Tak for i dag

Opsamling og afrunding

v/ Johan Busse og Christiane Vejøl.

BILAG 3.2.

Invitation til #DataetikDebat i Århus

Dataetisk Råd afholder #DataetikDebat – Vejen mod en fælles digital ansvarlig fremtid

Kom hør om Dataetisk Råds arbejde, og vær med til at debattere dataetik med medlemmer af Dataetisk Råd.

Hvornår: 9. marts 2020 kl. 15-17

Hvor: Dokk1, Hack Kampmanns Plads 2, 8000 Århus C

Program

Velkommen og introduktion til Dataetisk Råd

v/ Formand for Dataetisk Råd, Johan Busse

Er der dataetiske problemstillinger ved arbejde med kunstig intelligens?

v/ Anders Kofod-Petersen, vicedirektør på Alexandra Instituttet og professor

Dataetik i et teknisk og menneskeligt perspektiv

v/ medlem af Dataetisk Råd Mikkel Holm Sørensen, CEO i og stifter af /KL.7

Hvilke dataetiske emner og problemstillinger er vigtige?

Debatten bliver modereret af medlem af Dataetisk Råd Rikke Hvilshøj, direktør i Dansk IT

Tak for i dag

Opsamling og afrunding

v/Rikke Hvilshøj og Johan Busse.

Arrangementet er åbent, og det er gratis at deltage, men der er et begrænset antal af pladser.

Du kan melde dig til her.

Vi glæder os til at se dig!

Med venlig hilsen

Dataetisk Råd

BILAG 4.

Høringssvar (3)

14. januar 2020

Dataetisk Råd har modtaget et udkast til lovforslag om håndhævelse af P2B-forordningen og ændring af årsregnskabsloven. Rådet takker for det tilsendte udkast.

Som følge af den korte høringsfrist, juleferien og Dataetisk Råds arbejdsform har det desværre ikke været muligt for rådet at forholde sig detaljeret til lovforslagets § 16, hvoraf det blandt andet fremgår, at store virksomheder, der har en politik for dataetik, skal supplere ledelsesberetningen med en redegørelse for virksomhedens politik for dataetik.

Dataetisk Råd er dog overordnet set positive over for lovforslaget. Rådet noterer sig i den forbindelse særligt overvejelserne i lovforslaget om, hvordan og på hvilket ledelsesmæssige niveau i virksomheden beslutninger om anvendelse af data og ny teknologi er forankret.

Dataetisk Råd vil gerne fremadrettet inddrages i det eventuelle arbejde med udstedelse af administrative forskrifter i tilknytning til § 16 i lovforslaget.

Med venlig hilsen
Dataetisk Råd

Dataetisk
Råd

Landgreven 4
1301 København K
post@dataetiskraad.dk
www.dataetiskraad.dk